Yazar Administrator
Çarşamba, 04 Ocak 2012 19:43

TBMM Adalet Komisyonu, hukuk uyuşmazlıklarının arabuluculuk yoluyla çözümünü düzenleyen tasarıyı alt komisyona sevketti. Adalet Bakanı Sadullah Ergin, arabuluculuk sisteminin amacının, uyuşmazlıkların tarafların gözetiminde daha kısa sürede, daha az masrafla çözümlenmesi olduğunu belirterek, “Normal yargılamada bir kazanan bir de kaybeden vardır. Oysa alternatif uyuşmazlık çözüm yolunda herkes kazanmaktadır” dedi.

Ak Parti Ankara Milletvekili Ahmet İyimaya başkanlığında toplanan komisyon, geçen dönem görüşülemediği için kadük kalan ve bu dönem yenilenen Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı'nı ele aldı.

Tasarı, müzakerelerin ardından alt komisyona sevkedildi. Alt komisyonda 4 Ak Parti'li, 2 CHP'li ve 1 MHP'li milletvekili yer alacak.

Adalet Bakanı Sadullah Ergin, arabuluculuk sisteminin amacının, uyuşmazlıkların tarafların gözetiminde daha kısa sürede, daha az masrafla çözümlenmesi olduğunu belirterek, “Normal yargılamada bir kazanan bir de kaybeden vardır. Oysa alternatif uyuşmazlık çözüm yolunda herkes kazanmaktadır” dedi.

TBMM Adalet Komisyonunda, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabulucuk Kanunu Tasarısı ele alındı. Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya, toplantının başında yaptığı kısa açıklamada, arabuluculuk sistemiyle yeni bir alan yaratıldığını belirterek, “Bu sistem bizim kültürümüzde var” diye konuştu.

İyimaya, arabulucunun kim olacağının çok iyi tartışılması gerektiğini ifade ederek, “arabulucu” tabirinin çok kapalı olduğunu ve daha da açılması gerektiğini söyledi.

Adalet Bakanı Ergin de tasarı hakkında bilgi verirken, yargıya intikal eden uyuşmazlık sayısının her geçen gün arttığını ve bunun da yargının yavaşlamasına neden olduğunu ifade ederek, bu durumun bazı ihtilafların yargıya gitmeden çözümlenmesi konusunu gündeme getirdiğini bildirdi. Tasarı hazırlanmadan önce 119 kurum ve kuruluşun görüşüne sunulduğunu dile getiren Ergin, geçen dönem görüşülmediği için kadük sayılan bu tasarıyı yeniden sevk ettiklerini söyledi.

Ergin, bu düzenlemenin, özel hukuk alanında tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri uyuşmazlıklar için öngörüldüğünü anlattı. Kamu düzenini ilgilendirmeyen, alacak veya tazminat davası gibi konuların arabulucuya götürülebileceğini ifade eden Ergin, “Boşanma davası arabuluculuk yoluyla çözülemeyecek davalardandır. Ancak, anlaşmalı boşanma davalarında, çocuğun velayetinin kime bırakılacağı konusunda bir anlaşma yapılamayacağından arabuluculuk konusu olamamasına rağmen, taraflar ortak mallar ve benzer hususlarda ortak bir protokol hazırlamak amacıyla arabulucuya gidebileceklerdir” dedi.

Arabuluculuğun kapsamına hangi uyuşmazlıkların gireceği konusunda bazı ülkelerden örnekler veren Ergin, Brezilya'da tüketici uyuşmazlıkları, tahliye davaları, kat mülkiyetleri, trafik kazaları, nafaka ve çocuğun velayeti konusundaki uyuşmazlıkların arabuluculuk ile çözümlendiğini söyledi.

Bakan Ergin, Kanada'da 10 bin dolara kadar olan alacakların; Avustralya ve Fransa'da özel ve aile hukuku uyuşmazlıklarının, Almanya'da ise aile hukuku alanında arabuluculuğa başvurulduğunu bildirdi.

“İcra hakimi tarafından onaylanması zorunlu”

ABD'den de örnekler veren Ergin, arabulucuya, dava açılmadan önce gidilebileceği gibi dava açıldıktan sonra da gidilebileceğini belirtti. Arabulucu ve tarafların, arabuluculuk faaliyeti çerçevesinde elde ettikleri bilgi ve belgeleri gizli tutmakla yükümlü olacaklarını belirten Ergin, tarafların üzerinde anlaştığı ve arabulucu huzurunda düzenlenen belgenin ancak mahkemelerin bunu onaylaması sonucunda ilam niteliğinde belge haline geleceğini açıkladı. Ergin, “Anlaşmanın ilan niteliğinde belge vasfını kazanabilmesi için ise metnin icra mahkemesi hakimi tarafından onaylanması zorunludur” bilgisini verdi.

Sadullah Ergin, arabulucu olmak için; Türk vatandaşı olmak, 4 yıllık lisans eğitimi almak, sabıkası bulunmamak, eğitimi tamamlamak, yazılı ve uygulamalı sınavda başarılı olmak şartlarının arandığını ifade etti. Kimlerin arabulucu olabileceği konusunda dünyadan örnekler veren Ergin, İtalya, Japonya, Portekiz ve Avustralya'da meslek sınırlanması olmadan herkesin arabulucu olabildiğini anlattı.

Ergin, “Düzenlemenin amacı; uyuşmazlıkların tarafların gözetiminde daha kısa sürede, daha az masrafla çözümlenmesidir. Arabuluculuk ile çözümlenen uyuşmazlıklarda iki taraf da kazanmakta, tarafların sosyal ve ekonomik ilişkileri devam ettirilebilmektedir. Normal yargılamada bir kazanan bir de kaybeden vardır. Oysa alternatif uyuşmazlık çözüm yolunda herkes kazanmaktadır” dedi.

“Arabuluculuk eğitimi verecek kimse yok”

Komisyona bilgi veren Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Süha Tanrıver, arabuluculuk kuruluna karşı müthiş bir önyargı olduğunu söyledi.

Tanrıver'in, “Arabuluculuk lafı geçince bütün tepkiler üzerime toplandı. Geçen dönem CHP milletvekili Halil Ünlütepe beni bu konuda çok eleştirdi” sözleri üzerine CHP Mersin Milletvekili Ali Rıza Öztürk, “Milletvekili maaşlarında da bizi hedef aldılar, olur böyle şeyler” diyerek espri yaptı.

Süha Tanrıver, arabuluculuk sisteminin yargının yerini almaya çalışmadığını, tam tersine yargının yanında onun işleyişine yardımcı olmayı amaçladığını ifade ederek, “Arabuluculuğun misyonu şu: Uyuşmazlık içine düşenleri bir araya getirme, onlar arasında iletişimi kurma ve kendi çözümlerini kendilerinin üretmesine yardımcı olma. Burada yargıçlık yapmak yok” dedi.

Arabulucunun hiç bir şekilde hakim tarafından yapılması gereken işlemleri yapmayacağını

kaydeden Tanrıver, “Bu bilinmediği için, avukat ve yargıcın alternatifi gibi düşünülüyor. Taraflar istemediği sürece bu sistem uygulanmayacak ve taraflar istediği zaman da bu görüşmeleri kesebilecek” açıklamasında bulundu.

Tanrıver, bazı üniversitelerin tasarı yasalaşmadan hazırlık yaptıklarını ifade ederek, “3-4 milyar liralık kurslar söz konusu” dedi. Arabuluculuk eğitimi verecek kimsenin bulunmadığını anlatan Tanrıver, “Önce bizim eğitilmemiz lazım ki biz arabulucuları eğitebilelim” diye konuştu.

“Sistem kağıt üzerinde kalır”

Tanrıver, bu konuya en çok yargının içinde bulunanların direnç gösterdiğini dile getirerek, “Hakimlerin itirazı şöyle: Tarafların terapiye değil, yargıya ihtiyacı var. Ben zaten arabuluculuğu, yargılama yaparken uyguluyorum. Bu konudaki 'tekel' ve prestijlerinin kaybolacağı ile yeni bir meslek mi yaratılıyor endişesi” görüşünü savundu. Tanrıver, avukatların ise vekalet ücretlerinin azalacağı endişesi taşıdığını iddia etti.

Süha Tanrıver, “Hakimler ve avukatlar bu konuda ikna edilmeden, yargı bunun içine katılmadan yapılırsa bu sistem kağıt üzerinde kalır” uyarısında da bulundu.

CHP İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Süha Tanrıver'in sözlerine katılmadıklarını belirterek, söz istedi.

Komisyon Başkanı İyimaya da tasarının alt komisyona sevk edilmesi için önerge bulunduğunu belirteret, milletvekillerinin orada konuşabileceğini söyledi.

Daha sonra milletvekillerinin verdiği önergenin kabul edilmesiyle tasarı, alt komisyona sevk edildi. Alt komisyonda 4 Ak Parti, 2 CHP ve 1 MHP milletvekili bulunacak.

A.A.

//